

MAJANDUS – JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM
TÖÖSTUSOMANDI
APELLATSIOONIKOMISJON

OTSUS nr 864-o

Tallinnas 28. jaanuaril 2010. a.

Tööstusomandi apellatsioonikomisjon, koosseisus Kirli Ausmees (eesistuja), Tanel Kalmet ja Sulev Sulsenberg, vaatas kirjalikus menetluses läbi kodumaise juriidilise isiku AS KALEV (aadress: Põrguvälja tee 6, Lehmja küla, Rae vald 75301 Harjumaa) vaidlustusavalduse Patendiameti otsuse siseriikliku kaubamärgi **KALEVIPOEG KALEVIPOJA** (taotlus nr M200400099) registreerimise kohta OÜ Eestimaa Farmerid nimele (taotluse esitajaks oli OÜ Sixberg, hiljem loovutati kaubamärgitaotlus OÜ-le Eestimaa Farmerid) klassides 16 ja 29 loetletud kaupade osas.

Asjaolud ja menetluse käik

Tööstusomandi apellatsioonikomisjonile (edaspidi komisjon) laekus 03.03.2005 vaidlustusavaldus AS-lt KALEV (edaspidi vaidlustaja) kaubamärgi **KALEVIPOEG KALEVIPOJA** registreerimise kohta OÜ Eestimaa Farmerid (edaspidi taotleja) nimele klassides 16 ja 29.

Vaidlustusavalduse esitas vaidlustaja volitatud esindaja patendivolinik Villu Pavelts patendibüroost Lasvet.

Vaidlustusavaldus võeti menetlusse nr 864 all ja eelmenetlejaks määrati Kirli Ausmees.

Vaidlustusavalduse sisu kokkuvõtlikult

Eesti Kaubamärgilehes nr 1/2005 avaldatud teate kohaselt on Patendiamet teinud otsuse registreerida taotleja nimele kaubamärk **KALEVIPOEG KALEVIPOJA** alljärgnevate kaupade osas:

klass 16 - paber, papp ja nendest valmistatud tooted, mis ei kuulu teistesse klassidesse; trükised, köitematerjal; fotod; kirjatarbed; majapidamis- ja kantseleiliimid; kunstnikutarbed; pintsliid; kirjutusmasinad ja kantseleitarbed (v.a mööbel); õppematerjalid ja näitvahendid (v.a aparaadid); paberist, papist ja plastist pakkematerjal, mis ei kuulu teistesse klassidesse; mängukaardid; trükitüübid; klišeed

klass 29 – anžoovis; austrid (v.a elusad); datlid; garneelid, krevetid (v.a elusad); hapukapsas; homaarid, merivähid (v.a elusad); jahvatatud mandlid; jogurt; juust; kaaviar; kakaovõi; kala (v.a elus); kalafilee; kalast toiduained; kartulihelbed, kartulikrõpsud, kartulilaastud; keedetud, praetud, küpsetatud köögiviljad; kefiir (piimajook); hernekonservid; kalakonservid; köögiviljakonservid; lihakonservid; konservitud läätsed; konservitud maitsetaimed; oliivikonservid; puuviljakonservid; köögiviljakonservid; seenekonservid; sojaoakonservid; konservoad; kookosrasv; kookosvõi; koor (piimatoode); krocketid; kuivatatud kookospähkel; kuivatatud köögiviljad; köögiviljamahlad (toiduvalmistamiseks); köögiviljasalatid; köögiviljasuppide valmissegud; külmutatud puuvili; liha; linnu- ja ulukiliha; lihaekstraktid; munad; lihatarrendid; kala; lõhe; maapähklid, arahhis (töödeldud); maapähklivõi; maisiõli; maksapastad; maksapasteet; margariin; marineeritud aedvili, piklid; marmelaad; moosid, keedised, džemm; oliivõli (toiduaine); peekon; piim ja piimatooted; piimajoogid (põhikomponent piim); puljongid; rammuleemed; puljongikonsentraadid; puuvilja viljaliha, mehu; puuviljamahlad; puuviljad alkoholis; puuviljakompotid; puuviljakoored; puuviljalaastud, puuviljakrõpsud; puuviljamehu; puuviljasalatid; puuviljatarretised; puuviljakeedised; päevalilleõli (toiduaine); rapsiõli (toiduaine); rasvained (toiduainetetööstusele); rasvased võileivakatted; rohkes rasvas praetud kartulid, friikartulid; rosinad; soolakala; suhkrustatud puuviljad; supid; teomunad (toiduaine); tofu (sojakohupiim); toidurasvad; toiduzelatiin; toidutarrendid; tomatimahl (toiduvalmistamiseks); tomatipüree; tuhksuhkurdatud puuviljad;

tuunikala; töödeldud pähklid; vahukoor; verikäkid, verivorstid; või; või- ja võidesegud; võikreem; õunapüree; äädikakurgid.

Vaidlustajale kuuluvad muuhulgas järgmised registreeritud või registreerimiseks esitatud varasemad kaubamärgid:

'**KALEVIPOEG + kuju**' (reg. nr 10661), mis on registreeritud Eestis prioriteedikuupäevaga 07.05.1990 järgmiste kaupade osas:
klass 30 kompvekid, šokolaad.

KALEV (reg. nr 31327), mis on registreeritud Eestis 05.10.1998 järgmiste kaupade osas:
klass 30 maiustused, kondiitritooted, kompvekid, karamellkompvekid, šokolaadikompvekid, šokolaad, martsipan, kakaotooted, kakaajoogid, vahvlid, närimiskummi.

KALEV (registreerimistaotlus nr M200000344, prioriteedikuupäev 02.03.2000)
järgmistele kaupadele:

klass 29 liha, kala, linnuliha ja ulukiliha; lihaekstraktid; konservitud, kuivatatud ja keedetud puuvili ja köögivili; tarretised, keedised, puuviljakompotid; munad, piim ja piimatooted; toiduõlid ja toidurasvad.

klass 30 kohv, tee, kakao, suhkur, riis, tapiokk, saago, kohvi aseained; jahu ja muud teraviljasaadused, leib, sai, kondiitritooted ja maiustused, jäätis; mesi, siirup; pärm, küpsetuspulber; sool, sinep; äädikas, vürtsikastmed; vürtsid; jää.

klass 31 põllumajandus-, aia- ja metsasaadused, mis ei kuulu teistesse klassidesse; elusloomad; värske puu- ja köögivili; seemned, looduslikud taimed ja lilled; loomatoit ja sööt, linnased.

klass 32 õlu; mineraal- ja gaseerivesi ning muud alkoholivabad joogid; puuviljajoogid ja puuviljamahlad; siirupid ja teised joogivalmistusained.

KALEVIPOEG (sõnamärk), mis on omandanud üldtuntuse enne kaubamärgitaotluse nr M200400099 esitamist (23.01.2004) ja mis on tuntud valdavale enamusele Eesti elanikkonnast.

Vaidlustaja märgib, et tähist (šokolaadi nimetust) KALEVIPOEG on vaidlustaja ja tema õiguseellased kasutanud järjepidevalt 1970-ndate aastate algusest ning selle nimega toode on tootja 300g šokolaadide sektoris läbi aastate püsinud müügikäibe esikolmikus, viimastel aastatel (2002-2004) esikohal. 2000. a aprillis AS Emor poolt läbi viidud tarbijauuringu tulemustel oli šokolaad nimega KALEVIPOEG spontaanse tuntuse põhjal 33 šokolaaditahvli hulgas neljandal kohal.

Seega leiab vaidlustaja, et arvestades tähise KALEVIPOEG kasutamise pikaajalisust ning müügimahte, saab seda lugeda üldtuntud kaubamärgiks kaubamärgiseaduse (edaspidi KaMS) § 7 lg 3 mõistes ja varasemaks kaubamärgiks KaMS § 11 lg 1 p 1 mõistes, samuti tuntuks valdava enamuse Eesti elanikkonna seas kaupade *šokolaad, maiustused* osas.

Vaidlustatava kaubamärgi KALEVIPOEG KALEVIPOJA registreerimiseks ei ole vaidlustaja andnud kirjalikku luba.

Vaidlustaja on seisukohal, et taotlejal puudub õigus saada taotletavate kaupade osas õiguskaitset kaubamärgile KALEVIPOEG KALEVIPOJA alljärgnevatel põhjustel:

Tulenevalt KaMS § 10 lg 1 punktis 2 sätestatust ei saa õiguskaitset tähis, mis on identne või sarnane varasema kaubamärgiga, mis on saanud õiguskaitse identsete või samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks, kui on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas kaubamärgi assotsieerumine varasema kaubamärgiga.

Seega peavad vaidlustaja sõnul KaMS § 10 lg 1 p 2 kohaldamiseks olema täidetud järgmised tingimused:

- a) vastandatavale kaubamärgile on tagatud õiguskaitsese ning see on taotletavast tähisest varasem;
- b) taotletav tähis on vastandatava kaubamärgiga identne või sarnane;
- c) kaubad või teenused on identsed või samaliigilised;
- d) on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas taotletava tähise assotsieerumine vastandatava kaubamärgiga.

Käesolevas asjas on vaidlustaja sõnul kõik need tingimused täidetud, sealjuures on ka taotletavad kaubad osaliselt samaliigilised.

Järgnevalt esitab vaidlustaja kaubamärkide põhjaliku võrdluse.

Vaidlustaja rõhutab, et kaubamärkide äravahetamise tõenäosust on defineeritud riskina, et avalikkus võib uskuda, et kaubad või teenused tulevad samalt ettevõttelt või temaga majanduslikult seotud ettevõttelt (vt Euroopa Kohtu 22.06.1997 otsus kohtuasjas C-342/97 LLOYD SCHUFABRIK MEYER, punkt 17)

Euroopa Kohtu 11.11.1997 kohtuasja C-251/95 SABEL otsuses on märgitud, et kaubamärkide assotsieerumise tõenäosus määratleb kaubamärkide äravahetamise tõenäosuse ulatuse ega ole sellele alternatiivseks keeldumise aluseks. Seega leiab vaidlustaja, et kaubamärkide assotsieerumise tõenäosuse hindamisel tuleb lähtuda samadest põhimõtetest, millest lähtutakse kaubamärkide äravahetamise tõenäosuse hindamisel.

Vaidlustaja toob ära järgnevad kaubamärkide assotsieerumise vormid (vastavalt Eesti haldus- ja kohtu- ning Euroopa Kohtu praktikale):

1. üldsus vahetab võrreldavad tähised ära (otsene äravahetamine)
2. üldsus seostab tähist omanikke ja vahetab nad ära (kaudne assotsieerumine) ja
3. üldsus leiab, et võrreldavad tähised on sarnased ning kujutlus ühest tähisest meenutab teist, kuigi tähiseid omavahel ära ei vahetata (assotsieerumine ranges tähenduses)

Vaidlustaja märgib, et üldtunnustatud praktika alusel tuleb kaubamärkide äravahetamise tõenäosuse hindamisel arvesse võtta kõiki asjakohaseid faktoreid, sh foneetilist, visuaalset ja kontseptuaalset sarnasust ning hinnang peab tuginema üldisele tarbijal tekkivale kujutluspildile. Seejuures peaks eriti arvestama võrreldavate märkide eristusvõimelisi ja domineerivaid komponente.

Viidates WIPO juhendmaterjalile “Introduction To Trademark Law and Practice, The Basic Concepts“ märgib vaidlustaja, et kaubamärkide äravahetamise tõenäosuse kindlakstegemisel omab võrreldavate märkide tervikuna hindamise nõude kõrval olulist rolli ka kaubamärkide struktuuriga arvestamine. Antud juhendmaterjali allikail on ühised eesliited tavaliselt olulisemad kui järelliited, samuti tõdetakse, et pikkade sõnade puhul on identne või sarnane eesliide olulisem kui see oleks lühikeste sõnade puhul.

Vaidlustaja sõnul on vastandatavad kaubamärgid 'KALEVIPOEG + kuju' ja KALEVIPOEG KALEVIPOJA praktiliselt identsed. Tegemist on pikkade sõnadega ning identsete elementide kõrval esinev vaidlustatud märgi teine sõna on sisuliselt esimese sõna kordus, erinedes sellest vaid kahe tähe võrra sõna lõpul. Vaidlustaja konstateerib, et tarbijad ei erista foneetiliselt nimetatud kaubamärke üksteisest.

Vaidlustaja on seisukohal, et foneetiliselt sarnased on ka vastandatavad kaubamärgid KALEV ja KALEVIPOEG KALEVIPOJA. Varasem kaubamärk sisaldub täielikult vaidlustatud kaubamärgi sõnalise osa mõlema sõna alguses. Kuna Eestis hästi tuntud kaubamärk KALEV moodustab vastandatava kaubamärgi mõlema sõna hästimärgatava esimese osa, seostab üldsus võrreldavate

tähiste omanikke ja vahetab nad ära (kaudne assotsieerumine) so nähes kaubamärki KALEVIPOEG KALEVIPOJA leiab tarbija, et tegemist on AS-le KALEV (vaidlustaja) kuuluva kaubamärgiga.

Visuaalsel võrdlusel leiab vaidlustaja, et tema registreeritud kaubamärgi 'KALEVIPOEG + kuju' vaieldamatult domineerivam ja eristusvõimelisem sõnaline osa on identne vaidlustatud kaubamärgi esimese sõnaga ja selle teine sõna erineb vaidlustaja märgist vaid kahe tähe võrra sõna lõpul. Vaidlustaja kaubamärk 'KALEVIPOEG + kuju' sisaldab ka kujunduslikku elementi. Võttes tähiste võrdlemisel arvesse kõiki faktoreid, märgib vaidlustaja, et üheks selliseks on käesolevas asjas asjaolu, et läbi varasema kaubamärgi 'KALEVIPOEG + kuju' pikaajalise kasutamise on nimetatud kaubamärgi kujunduslik element saavutanud kaubamärgi sõnalise osaga sisuliselt samatähenduslikkuse, so kaubamärgil on kujutatud eepose kangelast Kalevipoeg. Seega leiab vaidlustaja, et visuaalselt seostab üldsus võrreldavate tähiste omanikke ja vahetab nad ära (kaudne assotsieerumine) so nähes vaidlustatavat märki leiab tarbija, et tegemist on vaidlustajale kuuluva kaubamärgiga.

Vaidlustaja rõhutab, et sõnaline tähis KALEVIPOEG on omandanud üldtuntuse enne kaubamärgitaotluse M200400099 esitamist (23.01.2004). Seega on üldtuntud kaubamärk identne vaidlustatud kaubamärgi KALEVIPOEG KALEVIPOJA esimese poolega ning äravahetamiseni sarnane teise poolega. Selle tulemusena on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sh märkide assotsieerumine.

Vaidlustaja leiab, et kaudselt assotsieerub taotletav kaubamärk KALEVIPOEG KALEVIPOJA vastandatava kaubamärgiga (-märkidega) KALEV ka visuaalsel tasandil, kuna mõlemad tähised on sõnamärgid ning varasem kaubamärk sisaldub taotletava kaubamärgi mõlema sõna alguses.

Kontseptuaalselt on vastandatavad kaubamärgid 'KALEVIPOEG + kuju' ja KALEVIPOEG KALEVIPOJA identsed – mõlemad viitavad Eesti rahvuskangelasele ning on otseselt äravahetatavad, so tarbija ei erista kaubamärke teineteisest.

Ka kaubamärgid KALEV ja KALEVIPOEG KALEVIPOJA on kontseptuaalselt sarnased – mõlemad viitavad vaidlustaja sõnul Eesti rahvusmütoloogia tegelastele, isale ja pojale. Seetõttu on märgid kontseptuaalselt väga sarnased ning kaudselt assotsieeruvad – üldsus seostab tähiste omanikke ja vahetab nad ära.

Vaidlustaja sõnul on oluline arvestada antud asjas ka põhimõtet, mille kohaselt on keskmisel tarbijal harva võimalus võrrelda erinevaid kaubamärke vahetult. Reeglina tugineb tarbija võrdlus vaid talle meelde jäänud ebatüüpilikele kujutuspildile varem nähtud kaubamärkidest. Seega leiab vaidlustaja, et kaubamärgi KALEVIPOEG KALEVIPOJA kahetäheline erinevus teise sõna lõpus on piisav selleks, et muuta nimetatud kaubamärki vaidlustaja kaubamärgist 'KALEVIPOEG + kuju' tarbijate jaoks erinevaks.

Vastavalt ülaltoodule leiab vaidlustaja, et kaubamärgid KALEVIPOEG (üldtuntud sõnamärk) ja 'KALEVIPOEG + kuju' ning vaidlustatav märk KALEVIPOEG KALEVIPOJA on tarbijate poolt otseselt äravahetatavad ning kaubamärgid KALEV ja KALEVIPOEG KALEVIPOJA kaudselt assotsieeruvad. Seega on käesolevas asjas tõenäoline vastandatavate kaubamärkide äravahetamine, sh nende assotsieerumine tarbijate poolt KaMS § 10 lg 1 p 2 mõistes.

Edasi võrdleb vaidlustaja kaupu, mille markeerimiseks vaatlusalused märgid on registreerimiseks esitatud.

Varasem kaubamärk 'KALEVIPOEG + kuju' (reg nr 10661) on registreeritud klassi 30 järgmiste toodete osas: *kompvekid, šokolaad*. Varasem kaubamärk KALEV (reg nr 31327) on registreeritud

järgmiste klassi 30 kuuluvate toodete osas: *maiustused, kondiitritooted, kompvekid, karamellkompvekid, šokolaadikompekid, šokolaad, martsipan, kakaotooted, kakaojoogid, vahvlid, närimiskummi.*

Taotleja taotleb kaubamärgile KALEVIPOEG KALEVIPOJA õiguskaitset muuhulgas järgmiste klassi 29 kuuluvate toodete osas: *datlid; jahvatatud mandlid; kakaovõi; puuviljakonservid; kookosrasv; kookosvõi; koor (piimatoode); kuivatatud kookospähkel; külmutatud puuvili; maapähklid, arahhis (töödeldud); maapähklivõi; marmelaad; moosid, keedised, džemm; puuvilja viljaliha, mehu; puuviljakompotid; puuviljalaastud, puuviljakrõpsud; puuviljamehu; puuviljasalatid; puuviljatarretised; puuviljakeedised; rosinad; suhkrustatud puuviljad; tuhksuhkurdatud puuviljad; töödeldud pähklid; vahukoor, õunapüree.*

Kooskõlas KaMS § 12 lg 4 sätestatuga ei oma kaupade ja teenuste liigitus Nizza klassifikatsiooni järgi tähendust kaupade ja teenuste samaliigilisuse määratlemisel. Kaupade loetelude sarnasuse hindamisel tuleb vaidlustaja sõnul arvesse võtta kõik nende kaupadega seonduvad asjakohased faktorid, sh kaupade olemus, lõpp-kasutajad, kasutamise meetodid, asjaolu, kas kaubad on turul omavahel konkureerivad või üksteist täiendavad (vt Euroopa Kohtu 29.09.1998 otsus kohtuasjas C-39/97 CANON punkt 23).

Vaidlustaja märgib, et nii varasemate kaubamärkide kui ka taotletava kaubamärgi kaupade näol on tegemist tavatarbijale suunatud toidukaupadega, mis on olemuslikult vaadeldavad maiustustena, mille lõpp-kasutajate ring on identne. Kaupu pakutakse tarbijatele läbi samade turustuskanalite ning mitmed kaupadest on turul ka võistlevatel positsioonidel (nn bakaalkaubad, nt *šokolaad v maapähklivõi*) või kattuvad (*kakaotooted v kakaovõi*) või sisalduvad teineteises (nt *pähklitega/rosinatega šokolaad*).

Seega on vaidlustaja arvates taotletava kaubamärgi KALEVIPOEG KALEVIPOJA ülaltoodud kaubad KaMS § 10 lg 1 p 2 mõistes samaliigilised kaupadega, mille osas on registreeritud tema varasemad kaubamärgid 'KALEVIPOEG + kuju' (reg nr 10661) ja KALEV (reg nr 31327).

Lisaks eeltoodule on varasemaks kaubamärgiks ka taotleja kaubamärk KALEV (taotluse nr M200000344, prioriteedikuupäev 02.03.2000), mis on registreerimiseks esitatud sisuliselt kõikidele toidukaupadele klassides 29, 30, 31 ja 32. Kaupade loetelu klassis 29 hõlmab klassi pealkirja: *liha, kala, linnuliha ja ulukiliha; lihaekstaktid; konservitud, kuivatatud ja keedetud puuvili ja köögivilid; tarretised, keedised, puuviljakompotid; munad, piim ja piimatooted; toiduõlid ja toidurasvad.* Antud taotluses toodud klassi 29 kaubad hõlmavad kõik vaidlustatava kaubamärgi klassi 29 loetelus olevad kaubad.

Lähtuvalt eeltoodust, arvestades vastandatavate märkide äravahetamiseni sarnasust, sh assotsieeruvust ning kaupade nimekirjades sisalduvate kaupade identsust ja samaliigilisust, on vaidlustaja sõnul selge, et käesolevas asjas esinevad KaMS § 10 lg 1 p 2 sätestatud kaubamärgi registreerimist välistavad asjaolud.

Järgnevalt esitab vaidlustaja vastuolu KaMS § 10 lg 1 punktiga 3, vastavalt millele ei saa õiguskaitset tähis, mis on identne või sarnane varasema registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgi või valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga, millel on õiguskaitse teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet. KaMS antud sätte kohaldamiseks peavad olema seega täidetud järgmised tingimused:

- a) vastandatav kaubamärk on registreeritud või registreerimiseks esitatud ning see on taotletavast tähisest varasem või vastandatav märk on tuntud valdavale enamusele Eesti elanikkonnast;

- b) taotletav kaubamärk on vastandatava märgiga identne või sarnane;
- c) kaubad või teenused on teist liiki;
- d) taotletava kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet.

Käesolevas asjas on vaidlustaja sõnul kõik eelpool toodud tingimused täidetud. Varasemad kaubamärgid on Eesti tarbijate hulgas valdavalt hästi tuntud ning taotletava kaubamärgi kasutuselevõtmisega kasutatakse vaidlustaja arvates ebaausalt ära ning kahjustatakse tema varasemate kaubamärkide mainet ja eristusvõimet.

Nagu vaidlustaja ülalpool on märkinud, on käesolevas asjas vastandatud kaubamärgid äravahetamiseni sarnased, sh assotsieeruvad.

Kaubamärk KALEVIPOEG KALEVIPOJA on ülaltoodud põhjustel sarnane varasema kaubamärgiga 'KALEVIPOEG + kuju' (reg nr 10661) ning valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga KALEVIPOEG. Neid märke on vaidlustaja kasutanud juba 70-ndatest aastatest alates ning müügikäibelt on nimetatud kaubamärgi all turustatavad šokolaadid olnud vaidlustaja 300 g šokolaadide sektoris viimase kolme aasta edukaimad. Tähist KALEVIPOEG on kasutatud aktiivselt ja pikaajaliselt kogu Eesti territooriumil ning tähise tutvustamisel on vaidlustaja teinud märkimisväärseid investeeringuid.

Nagu näha, taotletakse kaubamärki KALEVIPOEG KALEVIPOJA osaliselt eriliigiliste kaupade tähistamiseks ning antud tähise registreerimine vaidlustajale kuuluvas varasemas kaubamärgiregistreeringus nr 10661 loetletud kaupadega (kompvekid, šokolaad) eriliigilistele kaupadele on vastuolus KaMS § 10 lg 1 p-ga 3. Vaidlustaja leiab, et KaMS § 10 lg 1 p 3 kohaldub seoses selliste kaupadega, mida vaidlustaja ei ole pidanud eespool samaliigilisteks ning samuti seoses kaupadega, mida vaidlustaja on küll pidanud samaliigilisteks, kuid mida komisjon peaks käsitlema eriliigilistena.

Arvestades tähise KALEVIPOEG väga head mainet Eesti tarbijate hulgas ning selle pikaajalist ja laiaulatuslikku kasutamist vaidlustaja poolt, oli vaidlustaja arvates tõenäoliselt ka taotleja kaubamärgitaotluse esitamisel teadlik nii varasema märgi olemasolust kui ka selle mainest ja eristusvõimest.

Kaubamärgi 'KALEVIPOEG + kuju' ja valdavale enamusele tuntud tähise KALEVIPOEG tugev eristusvõime ja hea maine on saavutatud pikaajalise töö ning jätkuvate investeeringute tulemusena. Registreerimiseks esitatud kaubamärk on nimetatud märkidega äravahetamiseni sarnane ja assotsieeruv. Vaidlustaja sõnul põhjustaks tähise KALEVIPOEG KALEVIPOJA kasutusele võtmine ilmselgelt majandusturul segadust. Tarbijad usuksid ekslikult, et taotleja nimetatud märgiga tähistatud kaubad on toodetud vaidlustaja poolt ning sellest tulenevalt tekiksid tarbijatel ka vastavad ootused kaupade kvaliteedi osas ja see omakorda mõjutaks otseselt tarbijate ostueelistusi ning vaidlustajale kuuluvate kaubamärkide maine ära kasutamist. Juhul, kui kaubad ei vasta tarbijate ootustele, kahjustaks see otseselt ja põhjendamatult ka vaidlustajale kuuluvate kaubamärkide mainet. Lisaks väheneks oluliselt ka vaidlustajale kuuluvate kaubamärkide läbi pikaajalise kasutamise ning oluliste investeeringute saavutatud tugev eristusvõime.

Seega, lähtudes eeltoodust ning arvestades varasemate kaubamärkide tugevat eristusvõimet ning positiivset mainet, samuti taotletava tähise suurt sarnasust ning assotsieeruvust varasemate märkidega, on selge, et käesolevas asjas esineb KaMS § 10 lg 1 p-s 3 sätestatud kaubamärgi registreerimist välistav asjaolu.

Viimasena esitab vaidlustaja ülevaate, kuidas on taotleja kaubamärgi registreerimine vastuolus KaMS § 5 lg 1 p-ga 1, mille kohaselt on õiguskaitsese tagatud ka kaubamärkidele, mis on üldtuntud Eestis tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artikli 6bis tähenduses.

Varasemad kaubamärgid 'KALEVIPOEG + kuju' ja sõnaline tähis KALEVIPOEG olid juba taotletava kaubamärgi esitamisel (23.01.2004) Eestis üldtuntud.

Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni art 6bis lg 1 kohaselt kohustuvad liidu liikmesriigid *ex officio*, kui antud riigi seadused seda lubavad, või asjast huvitatud isiku taotlusel tagasi lükkama või kehtetuks tunnistama ja keelama kaubamärgi tarvitamise, kui märk kujutab endast teise märgi taasesitust, jäljendit või tõlget, mis võib põhjustada tema äravahetamist, kuivõrd registreerimis- või kasutusriigi pädev organ tunnistab, et märk on selles riigis üldtuntud kui Pariisi konventsiooni eesõigusi kasutava isiku märk ja seda tarvitatakse samasuguste või sarnaste toodete jaoks. Osundatud säte laieneb ka juhtudele, kui märgi oluline osa kujutab endast niisuguse üldtuntud märgi taasesitust või jäljendit, mis võib põhjustada äravahetamist teise märgiga.

Vaidlustaja leiab, et taotletav kaubamärk KALEVIPOEG KALEVIPOJA on varasemate kaubamärkide oluliste elementide taasesitus ning märgid on äravahetamiseni sarnased ja assotsieeruvad, mis võib põhjustada äravahetamist varasema üldtuntud kaubamärgiga.

KaMS § 7 lg 2 kohaselt loeb tööstusomandi apellatsioonikomisjon kaubamärgi üldtuntuks seoses Patendiameti otsuse peale esitatud kaebuse või kaubamärgi kaitstavusalase vaidlustusavalduse lahendamise. Sama paragrahvi lg 3 kohaselt arvestatakse üldtuntuse tunnistamisel muu hulgas kaubamärgi:

- a) tuntuse astet Eestis kaubamärgiga tähistatud kaupade või teenustega analoogiliste kaupade või teenuste tegelike ja võimalike tarbijate sektoris, nende kaupade või teenuste jaotusvõrgus tegutsevate isikute sektoris või nende kaupade või teenustega tegelevas ärisektoris;
- b) kasutamise ja tutvustamise kestust ja ulatust ning kaubamärgi geograafilist levikut;
- c) registreerimist, kasutamist ha üldtuntust teistes riikides;
- d) hinnangulist väärtust.

Intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu art 16 lg 3 kohaselt kehtib Pariisi konventsiooni artikkel 6bis *mutatis mutandis* kaupade ja teenuste kohta, mis ei ole sarnased nendega, mille jaoks kaubamärk on registreeritud, tingimusel, et selle kaubamärgi kasutamine kaupade või teenuste puhul viitaks seosele nende kaupade või teenuste ja registreeritud kaubamärgi omaniku vahel, ning tingimusel, et selline kasutamine kahjustaks tõenäoliselt registreeritud kaubamärgi omaniku huve.

Markeering KALEVIPOEG ja kaubamärk 'KALEVIPOEG + kuju' on üks vanimaid registreeritud kaubamärke Eestis, märk oli vaidlustaja sõnul hästi tuntud juba enne selle registreerimist. Nimelt hakkas vaidlustaja oma tooteid tähistama markeeringuga KALEVIPOEG juba 1970-ndate aastate alguses, seega on antud markeeringut kasutatud tänaseks juba ca 35 aastat. 2000. a aprillis Emori poolt läbi viidud tarbijauuringu tulemustel positsioneerus šokolaad nimetusega KALEVIPOEG spontaanse tuntuse põhjal 33 šokolaaditahvli hulgas neljandal kohal.

Vaidlustaja ja temaga samasse kontserni kuuluvate ettevõtete toodete sortiment on olnud läbi aegade lai (šokolaad, kompekid, küpsised, martsipan jne). Traditsiooniliselt kuuluvad toodete valikusse ka glasuuritud pähklid, rosinad, mandlid, pähklipuistega maiustused, kakao, kakaotooted ning iirisega maisipulgad. Hetkel toodetakse üle 300 erineva toote ning sortiment laieneb pidevalt, hõlmates ka leiva-, saia-, ja teraviljatooteid, piimatooteid, mahlatooteid jne. Kontserni tegevusalad laienevad pidevalt ning see leiab kajastamist ka meedias. Seega, nähes toidukaupadel tähist KALEVIPOEG KALEVIPOJA võib tarbija arvata, et tegemist on vaidlustajaga AS KALEV või

temaga samasse kontserni kuuluva ettevõtte või nende kontrolli all oleva toodanguga, so tekib seos nende kaupade ja vaidlustaja vahel ning see kahjustaks kaheldamatult vaidlustaja huve.

Tuginedes kõigele eeltoodule ning lähtudes KaMS §-dest 7, 10, 12 ja 41, tööstusomandi õiguskorralduse seaduse (edaspidi TÕAS) §-dest 39, 43 ja 44 ning Euroopa Kohtu lahenditest SABEL, CANON ja LLOYD SCHUHFABRIK MEYER palub vaidlustaja:

1. lugeda kaubamärgid 'KALEVIPOEG + kuju' (reg nr 10661) ning tähis KALEVIPOEG (sõnamärk) Eestis üldtuntuks kaupade *šokolaad, maiustused* osas;
2. tühistada Patendiameti otsus registreerida kaubamärk KALEVIPOEG KALEVIPOJA (registreerimistaotluse nr M200400099) klassides 16 ja 29 OÜ Eestimaa Farmerid nimele;
3. kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Vaidlustusavaldusele on lisatud:

1. Väljavõte Eesti kaubamärgilehest 1/2005
2. Väljavõte kaubamärgiregistreeringust 10661
3. Väljavõte kaubamärgiregistreeringust 31327
4. Väljavõte kaubamärgitaotlusest nr M200000344
5. Väljavõte WIPO juhendmaterjalist
6. Viimase tõlge eesti keelde
7. Volikiri
8. Maksekorralduse koopia riigilõivu tasumise kohta

08.03.2005 edastas apellatsioonikomisjon ära kirja vaidlustusavaldusest taotlejale ning andis aega oma kirjaliku seisukoha esitamiseks kuni 08.06.2005. Taotleja oma seisukohti ei esitanud.

Komisjon palus vaidlustajal esitada oma lõplikud seisukohad hiljemalt **11.07.2008**.

Vaidlustaja esitas lõplikud seisukohad, milles jääb täielikult oma vaidlustusavalduse juurde ning palub komisjonil see täies ulatuses rahuldada.

Vaidlustaja leiab endiselt, et kaubamärgi KALEVIPOEG KALEVIPOJA registreerimine OÜ Eestimaa Farmerid nimele on vastuolus kaubamärgiseadusega ning sellega rikutakse vaidlustaja õigusi ning kahjustatakse tema huve.

Vaidlustaja loetleb veelkord põhjused, millest tulenevalt saab tähist KALEVIPOEG lugeda üldtuntuks KaMS § 7 lg 3 mõistes ning varasemaks kaubamärgiks KaMS § 11 lg 1 p 1 mõistes ning tuntuks valdavale enamikule Eesti elanikkonna seas kaupade *šokolaad, maiustused* osas.

Vaidlustaja toob eraldi välja kõik kaubamärgiseaduse sätted, millega kaubamärgi KALEVIPOEG KALEVIPOJA registreerimine vastolus on:

§ 10 lg 1 p 2 – vastandatud märgid ('KALEVIPOEG + kuju', KALEV ja KALEVIPOEG KALEVIPOJA) on nii foneetiliselt, visuaalselt kui ka kontseptuaalselt sarnased.

Kaubamärgid KALEVIPOEG (üldtuntud) ja 'KALEVIPOEG + kuju' ning KALEVIPOEG KALEVIPOJA on tarbijate poolt otseselt äravahetatavad ning kaubamärgid KALEV ja KALEVIPOEG KALEVIPOJA kaudselt assotsieeruvad. Vaidlustaja rõhutab, et osad taotleja poolt registreerimiseks esitatud klassi 29 kaubad on samaliigilised tähise 'KALEVIPOEG + kuju' klassi 30 kaupadega. Seega on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine, sh assotsieerumine KaMS § 10 lg 1 p 2 mõistes.

Vaidlustaja rõhutab, et tema nimele on nüüdseks juba registreeritud (vaidlustusavalduse esitamise ajal oli tegemist alles registreerimistaotlusega) kaubamärk KALEV (reg. nr 42664) klassides 29, 30, 31 ja 32. Klassi 29 loetelu omakorda hõlmab järgmisi kaupu:

liha, kala, linnuliha ja ulukiliha; lihaekstaktid; konservitud, kuivatatud ja keedetud puuvili ja köögivili; tarretised, keedised, puuviljakompotid; munad, piim ja piimatooted; toiduõlid ja toidurasvad.

Seega hõlmab kaubamärgi KALEV kaupade loetelu kõik vaidlustatava kaubamärgi klassi 29 loetelus olevad kaubad.

Arvesse võttes eeltoodut ning arvestades tähiste äravahetamiseni sarnasust (sh assotsieeruvust) ning nendega tähistatavate kaupade identsust ja samaliigilisust, on vaidlustaja arvates selge, et esinevad KaMS § 10 lg 1 p 2 toodud kaubamärgi registreerimist välistavad asjaolud.

Mis puudutab vaidlustatava märgi registreerimise vastuolu KaMS § 10 lg 1 p-ga 3, siis rõhutab vaidlustaja, et kõikidele tema kaubamärkidele on tagatud õiguskaitsese ning need on taotleja kaubamärgist varasemad. Samuti on vaidlustaja eelnevalt tõendanud, et antud kaubamärgid on äravahetamiseni sarnased (sh assotsieeruvad). Seega leiab vaidlustaja, et tähise KALEVIPOEG KALEVIPOJA registreerimine taotleja nimele tekitaks turul segadust ning võib toimuda ka vaidlustaja maine kahjustamine.

Vaidlustaja toob veelkord esile asjaolu, et vaidlustatud tähise registreerimistaotluse esitamise päeva seisuga (23.01.2004) olid kaubamärgid KALEVIPOEG + kuju (reg. nr 10661) ja KALEVIPOEG Eestis üldtuntud kaupade *šokolaad ja maiustused* osas.

Kokkuvõtvalt kordab vaidlustaja, et nähes toidukaupadel tähist KALEVIPOEG KALEVIPOJA võib tarbija ekslikult arvata, et tegemist on vaidlustaja või temaga ühte kontserni kuuluva ettevõttega, st tekib seos kaupade ja vaidlustaja vahel ning antud asjaolu kahjustaks vaidlustaja huve ning varasemaid kaubamärgiõigusi.

Tulenevalt eeltoodust tuleks vaidlustatud kaubamärgi registreerimisotsus tühistada, kuna lähtudes KaMS § 5 lg 1 p-st 1 olid kaubamärgid KALEVIPOEG + kuju ning KALEVIPOEG Eestis Pariisi konventsiooni artikli 6bis tähenduses 23.01.2004 seisuga üldtuntud. See tähendab, et vaidlustaja kaubamärgid on varasemad KaMS § 11 lg 1 p1 mõttes ning kohaldub KaMS § 10 lg 1 p 2.

Tuginedes kõigele eeltoodule, lähtudes KaMS §-dest 5, 7, 10, 11, 12, 41, TÕAS §-dest 39, 43 ja 44, tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni artiklist 6bis, intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingu artiklist 16 lg 3 ning eelpool viidatud Euroopa Kohtu lahenditest, palub vaidlustaja:

1. lugeda kaubamärgid KALEVIPOEG + kuju ning kaubamärk KALEVIPOEG Eestis üldtuntuks kaupade *šokolaad ja maiustused* osas.
2. tühistada Patendiameti otsus registreerida kaubamärk KALEVIPOEG KALEVIPOJA (reg. taotlus M20040099) klassides 16 ja 29 OÜ Eestimaa Farmerid nimele
3. kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

14.07.2008 edastas komisjon vaidlustaja lõplikud seisukohad taotlejale ning palus viimasel esitada oma lõplikud seisukohad hiljemalt 15.08.2008. Taotleja lõplikke seisukohti ei esitanud.

Komisjoni seisukohad ja põhjendus

Komisjon, tutvunud vaidlustusavalduses esitatud seisukohtadega, hinnates esitatud tõendeid ja argumente kogumis ning vastastikusel seoses, leiab järgmist:

Tulenevalt TÕAS § 51 lg 4 ning § 54¹ lg 5 ei takista otsuse tegemist asjaolu, et taotleja ei ole käesolevas asjas seisukohti esitanud.

KaMS § 10 lg 1 p 2 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis on identne või sarnane varasema kaubamärgiga, mis on saanud õiguskaitse identsete või samaliigiliste kaupade või teenuste tähistamiseks, kui on tõenäoline kaubamärkide äravahetamine tarbija poolt, sealhulgas kaubamärgi assotsieerumine varasema kaubamärgiga.

KaMS § 10 lg 1 p 3 kohaselt ei saa õiguskaitset tähis, mis on identne või sarnane varasema registreeritud või registreerimiseks esitatud kaubamärgi või valdavale enamusele Eesti elanikkonnast tuntud kaubamärgiga, millel on õiguskaitse teist liiki kaupade või teenuste tähistamiseks, kui hilisema kaubamärgiga võidakse ebaausalt ära kasutada või kahjustada varasema kaubamärgi mainet või eristusvõimet.

Patendiamet on teinud otsuse registreerida taotleja nimele kaubamärk **KALEVIPOEG KALEVIPOJA** (taotlus nr M200400099, esitatud registreerimiseks 23.01.2004) klassides 16 ja 29. Vaidlustatava tähise registreerimiseks ei ole vaidlustaja andnud kirjalikku luba.

Vaidlustaja nimele on registreeritud järgmised kaubamärgid:

'**KALEVIPOEG + kuju**' (reg. nr 10661), mis on registreeritud Eestis prioriteedikuupäevaga 07.05.1990 klassi 30 kaupadele *kompekid ja šokolaad*

KALEV (reg. nr 31327, prioriteedikuupäev 05.10.1998) klassis 30;

KALEV (reg. nr 42664, prioriteedikuupäev 02.03.2000) klassides 29, 30, 31 ja 32.

Vaidlust ei ole selles, et vaidlustaja kaubamärgid on varasemad kui taotleja kaubamärk.

Komisjon on vaidlustajaga nõus, et tema kaubamärgi 'KALEVIPOEG + kuju' domineerivaks osaks on selle sõnaline osa KALEVIPOEG, kujunduslik osa on põhimõtteliselt sõnalise osa kordus – šokolaadipaberil on Eesti mütoloogiast tuntud tegelase Kalevipoja kujutis.

Vaidlustaja kaubamärk:

Taotleja kaubamärk:

KALEVIPOEG KALEVIPOJA

Foneetiliselt on vastandatud kaubamärgid 'KALEVIPOEG + kuju' ning KALEVIPOEG KALEVIPOJA äravahetamiseni sarnased: taotleja tähises on põhimõtteliselt esitatud kaks korda vaidlustaja tähise sõnaline osa, korduses esineb see genitiivi vormis. Kaubamärkide peamisi sõnalisi osasid võib seega sisuliselt pidada identseteks.

Võrreldavad tähised on äravahetamiseni sarnased, sh assotsieeruvad ka semantiliselt: mõlemas on esitatud Eesti mütoloogilise tegelaskuju Kalevipoja nimi.

Olles kursis vaidlustaja laia tootespektrumiga, võib tarbija arvata, et tähis KALEVIPOEG KALEVIPOJA on samuti vaidlustajale kuuluv.

Nagu vaidlustaja on märkinud, ei oma tulenevalt KaMS § 12 lõikest 4 kaupade ja teenuste liigituse Nizza klassifikatsiooni järgi tähendust kaupade ja teenuste samaliigilisuse määramisel. Seega on komisjon vaidlustajaga nõus, et taotleja registreerimistaotluses sisalduvad järgmised klassi 29 kuuluvad kaubad võib lugeda samaliigilisteks klassi 30 kaupadega *kompvekid ja šokolaad*:

datlid; jahvatatud mandlid; kakaovõi; puuviljakonservid; kookosrasv; kookosvõi; koor (piimatoode); kuivatatud kookospähkel; külmutatud puuvili; maapähklid, arahhis (töödeldud); maapähklivõi; marmelaad; moosid, keedised, džemmide; puuvilja viljaliha, mehu; puuviljakompotid; puuviljalaastud, puuviljakrõpsud; puuviljamehu; puuviljasalatid; puuviljatarretised; puuviljakeedised; rosinad; suhkrustatud puuviljad; tuhksuhkurdatud puuviljad; töödeldud pähklid; vahukoor, õunapiiree.

Ülaltoodud kaubad on oma olemuselt sarnased, tegemist on magusate või magusapoolsete kaupadega, neil kaupadel on samad lõpp-tarbijad, samuti on sarnased nende kasutamise meetodid ning turustuskanalid. Osa võrreldavatest kaupadest on kattuvad või sisalduvad teineteises (nt rosin/pähkel šokolaadis).

Tulenevalt eeltoodust on komisjon seisukohal, et vaidlustaja kaubamärk 'KALEVIPOEG + kuju' ning taotleja tähis KALEVIPOEG KALEVIPOJA on äravahetamiseni sarnased, sh assotsieeruvad ning nendega tähistatud kaubad on osaliselt identsed ja samaliigilised. Seetõttu leiab komisjon, et ülalloetletud klassi 29 kaupade osas on tähise KALEVIPOEG KALEVIPOJA registreerimine vastuolus KaMS § 10 lg 1 punktiga 2.

Komisjon nõustub vaidlustajaga, et tähise 'KALEVIPOEG + kuju' näol tegemist aastakümneid tarbijate teadvuses olnud kaubamärgiga, millel on teatud väljakujunenud maine, mille nimel on ettevõtte pingutanud ning millesse on aastate jooksul investeeritud märkimisväärsed summad. Tähist KALEVIPOEG hakati kasutama juba 1970-ndatel aastatel ning müügikäibel on tähisega KALEVIPOEG markeeritud šokolaad ka praegu vaidlustaja üks edukamaid tooteid. Ka tarbijauuringud tõestavad, et šokolaad KALEVIPOEG on Eesti elanikkonna hulgas endiselt tuntud ja populaarne. Tegemist on ühe vanima Eestis registreeritud kaubamärgiga, mis oli tuntud juba aastakümneid enne registreerimist.

Vaidlustaja ja temaga samasse kontserni kuuluvate ettevõtete tootesortiment on väga lai ning see laieneb pidevalt. Seega, nähes kaupadel tähist KALEVIPOEG KALEVIPOJA, võib tarbija ekslikult arvata, et tegemist on vaidlustaja või temaga samasse kontserni kuuluva tootja toodanguga – tekib seos nende kaupade ja vaidlustaja vahel, mis kahjustaks vaidlustaja huve. Tarbijail on teatud ootused tähisega KALEVIPOEG markeeritud kaupade osas ning kui kaup ei vasta neile ootustele, võib saada vaidlustaja ning tema kaubamärgi maine kahjustatud. Lahjenuks vaidlustaja tähise eristusvõime ning tekiks segadus Eesti turul.

Kuna tähis 'KALEVIPOEG + kuju' on tuntud kui kõrge prestiižiga tähis, leiab komisjon ka seda, et taotleja pidi olema teadlik nii varasema märgi olemasolust kui ka selle heast mainest.

Tulenevalt eeltoodust leiab komisjon, et tähise KALEVIPOEG KALEVIPOJA kasutamisega kaupadel klassis 16 ja järgmistel kaupadel klassis 29:

anžoois; austrid (v.a elusad); garneelid, krevetid (v.a elusad); hapukapsas; homaarid, merivähid (v.a elusad); jogurt; juust; kaaviar; kala (v.a elus); kalafilee; kalast toiduained; kartulihelbed, kartulikrõpsud, kartulilaastud; keedetud, praetud, küpsetatud köögiviljad; kefir (piimajook); hernekonservid; kalakonservid; köögiviljakonservid; lihakonservid; konservitud läätsed; konservitud maitsetaimed; oliivikonservid; köögiviljakonservid; seenekonservid; sojaoakonservid; konservoad; kroketid; kuivatatud köögiviljad; köögiviljamahlad (toiduvalmistamiseks);

köögiviljasalatid; köögiviljasuppide valmissegud; liha; linnu- ja ulukiliha; lihaekstraktid; munad; lihatarrendid; kala; lõhe; maisiõli; maksapastad; maksapasteet; margariin; marineeritud aedvili, piklid; oliivõli (toiduaine); peekon; piim ja piimatooted; piimajoogid (põhikomponent piim); puljongid; rammuleemed; puljongikontsentraadid; puuviljamahlad; puuviljad alkoholis; puuviljakoores; päevalilleõli (toiduaine); rapsiõli (toiduaine); rasvained (toiduainetetööstusele); rasvased võileivakatted; rohkes rasvas praetud kartulid, friikartulid soolakala; supid; teomunad (toiduaine); tofu (sojakohupiim); toidurasvad; toiduzelatiin; toidutarrendid; tomatimahl (toiduvalmistamiseks); tomatipiiree; tuunikala; verikäkid, verivorstid; või; või- ja võidesegud; võikreem; äädikakurgid

võidakse ära kasutada ning kahjustada vaidlustaja tähise 'KALEVIPOEG + kuju' head mainet ning selle eristusvõimet ning taotleja tähise registreerimine on vastuolus ka KaMS § 10 lg 1 punktiga 3.

Vaidlustaja ei ole esitanud komisjonile oma seisukohti või eeltoodud ümberlõkkavaid tõendeid. Arvestades eeltoodut ning juhindudes TÕAS §-st 61, KaMS § 10 lg 1 punktides 2 ja 3 ning § 41 lg-st 3, komisjon

o t s u s t a s:

vaidlustusavaldus rahuldada, tühistada Patendiameti otsus kaubamärgile KALEVIPOEG KALEVIPOJA õiguskaitse andmise kohta Eestis klasside 16 ja 29 kaupade suhtes ning kohustada Patendiametit jätkama menetlust apellatsioonikomisjoni otsuses toodud asjaolusid arvestades.

Vaidlustusavalduse menetlusosaline, keda ei rahulda komisjoni otsus ja kes soovib jätkata vaidlust menetlusosaliste vahel hagimenetluse korras, võib esitada hagi teise menetlusosalise vastu kaubamärgi õiguskaitset välistava asjaolu või selle puudumise kindlakstegemiseks kolme kuu jooksul komisjoni otsuse avaldamisest arvates. Hageja teavitab viivitamata komisjoni hagi esitamisest.

Kui hagi ei ole esitatud, jõustub komisjoni otsus kolme kuu möödumisel otsuse avaldamisest ja kuulub täitmisele.

Kui hagi esitatakse, kuid kohus ei võta hagi menetluse, jätab hagi läbi vaatamata või lõpetab menetluse otsust tegemata, jõustub komisjoni otsus vastava kohtumääruse jõustumise hetkest, kui kohtumäärusest ei tulene teisiti.

Allkirjad:

K. Ausmees

T. Kalmet

S. Sulsenberg